

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №6

София, 19 март 1998 г.

(обн., ДВ, бр. 35 от 27 март 1998 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Живко Сталев

Членове: Асен Манов

Цанко Хаджистойчев

Станислав Димитров

Неделчо Беров

Стефанка Стоянова

Тодор Тодоров

Александър Арабаджиев

Георги Марков

Маргарита Златарева

при участието на секретар-протоколита Галина Добрева разгледа в закрито заседание, проведено на 19 март 1998 г., конституционно дело № 4/98 г., докладвано от съдията Стефанка Стоянова.

Делото е образувано на 3.ІІ.1998 г. по искане на главния прокурор за установяване на противоконституционност на чл. 33, ал. 3 и §5 на Преходните и заключителните разпоредби от Закона за облагане доходите на физическите лица (ЗОДФЛ), обнародван в ДВ, бр. 118 от 10.ХІІ.1997 година.

В искането се поддържа, че тези правни норми противоречат на чл. 60, ал. 1 и чл. 84, т. 3 от Конституцията. Във връзка с това се твърди, че не е

спазено конституционното изискване за определяне размера на данъците от Народното събрание, тъй като на общинските съвети е предоставено да уточнят в надлежно фиксираните граници конкретния размер на данъка по чл. 31, т. 3, 4, 5, 6 и 7 ЗОДФЛ.

С определение от 10.II.1998 година съдът е допуснал искането за разглеждане по същество и като заинтересувани страни е конституирал Народното събрание, Министерския съвет, министъра на финансите, Съюза за стопанска инициатива на гражданите и Общия съюз на българската индустрия.

В дадения от съда срок писмени становища са представили Министерският съвет, Общият съюз на българската индустрия и Съюзът за стопанска инициатива на гражданите.

Според становището на Министерския съвет искането е неоснователно. В подкрепа на това становище са изложени доводи, че не е налице противоконституционност, тъй като чл. 33, ал. 3 и разпоредбата, към която препраща - чл. 31, т. 3-7 ЗОДФЛ, предвиждат съвкупност от ред и условия, представляващи по своята същност един от начините за определяне размера на данъка със закон.

От Общия съюз на българската индустрия и Съюза за стопанска инициатива на гражданите е застъпено обратното становище. Сочи се, че е налице противоречие с конституционното изискване за законоустановеност на данъчното задължение, тъй като чл. 33, ал. 3 и §5 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗОДФЛ не определят размера на данъка и възлагат конкретизирането му на общинските съвети.

Конституционният съд обсъди направеното искане, прецени съображенията, съдържащи се в него и в становищата на заинтересуваните страни, и за да се произнесе, взе предвид следното:

Окончателният годишен (патентен) данък е установен с чл. 30 ЗОДФЛ. За данъчните субекти, които извършват търговска, производствена или друг вид дейност по чл. 31, т. 3, 4, 5, 6 и 7 ЗОДФЛ, е определен минимален и максимален предел на данъка. С чл. 33, ал. 3 ЗОДФЛ определянето на размера му в тези предели е възложено на общинските съвети, които са задължени за взетите от тях решения да уведомят министъра на финансите. Посочената разпоредба, предоставяща на общинските съвети определянето на размера на данъка, е противоконституционна.

Конституционните принципи, на които трябва да съответстват данъчните норми, включват изискването за установяване на данъците и определяне на размера им от Народното събрание. Този извод се основава на чл. 60, ал. 1 от Конституцията, от който следва, че данъчните задължения се създават със закон, а не с акт на друг държавен орган. Той се основава и на чл. 84, т. 3 от Конституцията, според който само Народното събрание е компетентно да въвежда данъци и да определя техния размер.

Като се има предвид правомощието на Народното събрание по чл. 84, т. 3 от Конституцията, трябва да се заключи, че въвеждането на данъчни задължения и определянето на размера им може да стане само със закон, а не и с подзаконов акт. В този смисъл е и Решение № 3 от 9.II.1996 година по к.д. №2/1996 г., в което е посочено, че отбелязаното правомощие принадлежи изключително на Народното събрание и не може да се делегира. Затова със закон следва да бъдат определени всички показатели, чрез които може да се индивидуализира размерът на данъка за всеки данъчен субект.

В чл. 33, ал. 3 ЗОДФЛ липсват такива показатели. Тази разпоредба възлага на общинските съвети да конкретизират размера на данъка в границите по чл. 31, ал. 1, т. 3-7 ЗОДФЛ, без да посочва обстоятелствата, които имат значение за това. По такъв начин в противоречие с чл. 84, т. 3 от

Конституцията определянето на размера на данъка е предоставено всъщност на общинските съвети, от преценката на които зависи дали той да бъде към минимума или към максимума на надлежно фиксираните предели.

Същевременно предоставянето на общинските съвети на правомощието на Народното събрание да определя размера на данъка нарушава чл. 19, ал. 2 от Конституцията. Тази разпоредба изисква законът да създава и гарантира на всички граждани еднакви правни условия за стопанска дейност. Данъчното облагане е едно от тези правни условия. Делегираното на общинските съвети правомощие да определят размера на данъка открива възможността граждани, упражняващи една и съща стопанска дейност в различни общини, да бъдат обложени с различен по размер данък. По този начин те ще се окажат поставени при различни правни условия в противоречие с чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

Като приема изложеното, съдът счита, че е противоконституционен и §5 на Преходните и заключителните разпоредби от ЗОДФЛ, който е свързан с чл. 33, ал. 3 от същия закон, тъй като предвижда за настоящата година срок за определяне конкретния размер на данъка от общинските съвети.

По тези съображения Конституционният съд на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията

РЕШИ:

Обявява за противоконституционна разпоредбата на чл.33, ал.3 от Закона за облагане доходите на физическите лица, както и § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на същия закон - ДВ, бр.118 от 10.XII.1997 г.

Председател: Живко Сталев